

Palvelualojen ilmastokatsaus

palta

Palvelualojen työnantajat Palta

17.11.2022

Katsauksen toteutustapa

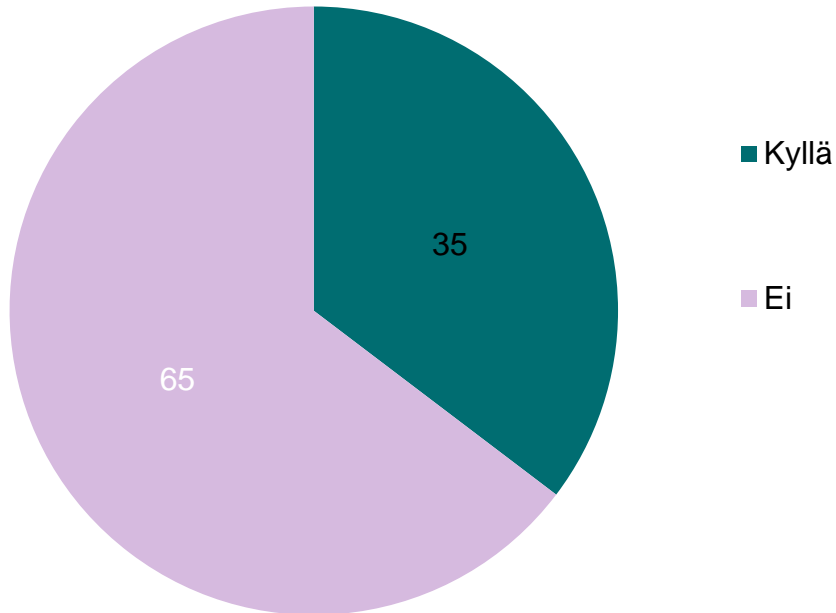
- Palta on valmistellut ilmastokatsauksen seuraavien lähteiden pohjalta:
  - Laaja kyselytutkimus 500:lle yritykselle eri palvelualoilta. Vastaajajoukko koostui vähintään 5 henkilön yrityksistä, ja nämä työllistävät yhteensä 85 % alojen henkilöstöstä. Kyselyn ja sen aineiston käsittelyn on toteuttanut Taloustutkimus, tulosten kirjallisen analyysin puolestaan Palta. Haastattelut tehtiin 23.8.-6.9.2022. Haastatteluita tehtiin yhteensä 501 kpl. Tutkimuksen virhemarginaali on noin +/-3,7 95 prosentin luottamustasolla. Vastaajina ovat yrityksessään ilmastoon ja vastuullisuuteen liittyvistä asioista vastaavat henkilöt. Tutkimusotos kiintiöitiin toimialoittain edustavuuden varmistamiseksi. Tuloksia ei ole painotettu.
  - Tilastokeskuksen toimialakohtainen data kasvihuonekaasupäästöistä ja arvonlisästä.
  - Elinkeinoelämän tutkimuslaitos Etilan tekemä trendinomainen ennuste toimialakohtaisten päästöjen ja arvonlisän kehityksestä lähivuosina.
- Katsauksen pääpaino on Paltan edustamissa toimialoissa, joihin myös kyselytutkimus keskittyi: liikenne ja logistiikka, informaatio ja viestintä, kiinteistöala, yritys- ja asiantuntijapalvelut, hallinto ja tukipalvelut, viihde ja virkistys, tekniset palvelut (erilaisia teollisuutta ja rakentamista lähellä olevia palvelutehtäviä) ja muut palvelut.

Asiakkaiden päästöjä vähentävät palvelut

Joka kolmas vastaaja tarjoaa asiakkaiden päästöjä vähentäviä palveluita

Tuottaako yrityksenne asiakkaiden kasvihuonekaasupäästöjä vähentäviä palveluita?

Kaikki vastaajat, n=501

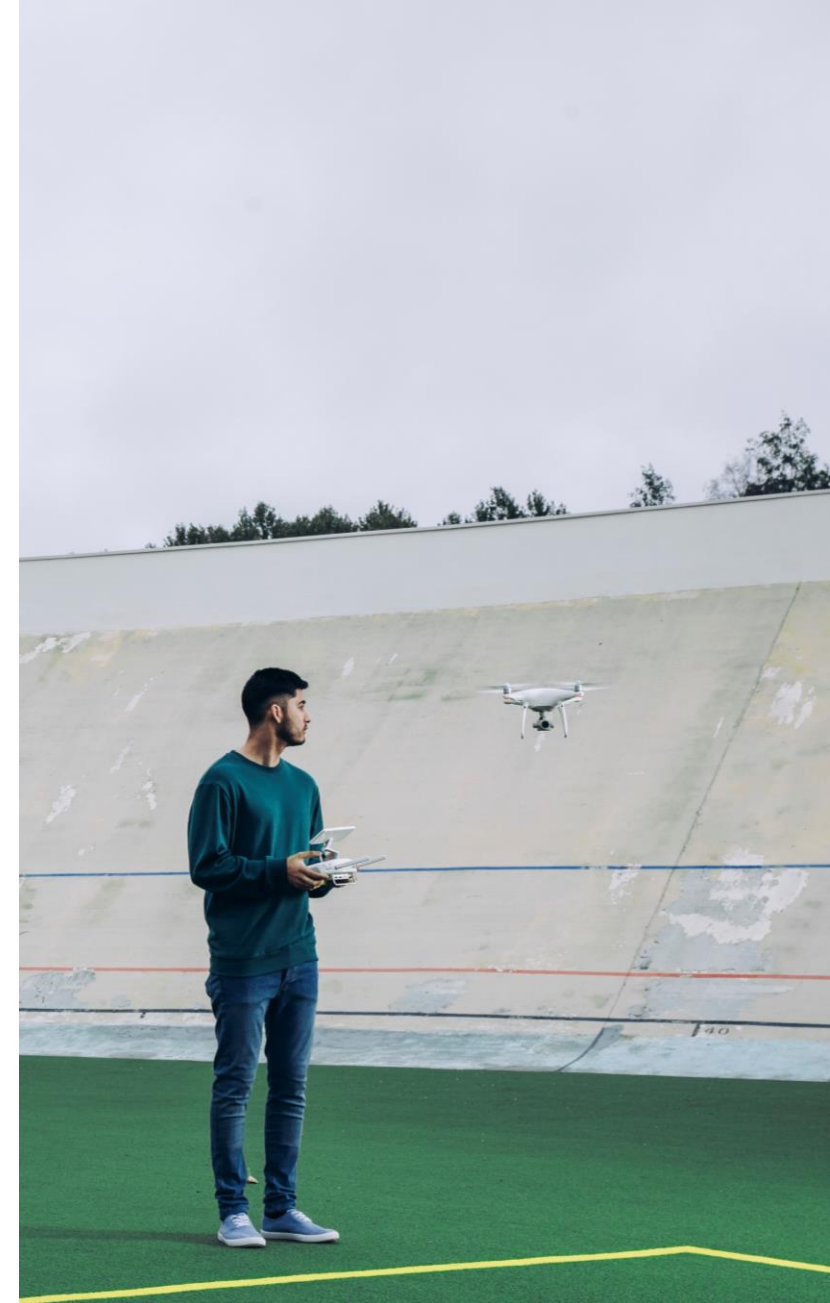
Esimerkkejä päästövähennyspalveluista:

- ”Aurinko- ja tuulivoimaloiden asennus ja myynti”
- ”Rakennussuunnittelu, korjaus- ja muutossuunnittelu”
- ”Suoritetaan kierrätystä ja korjaamista”
- ”Tehdään hiilijalanjälkilaskelmia. On tehty selvityksiä miten hiilijalanjälkeä voisi vähentää. Ohjeistuksia”
- ”Rakennetaan virtuaalista oppimisympäristöä sen sijaan, että mentävä paikalle”
- ”Vuokrataan täyssähkökäyttöisiä nostimia ja kuormaajia”

Päästövähennyspalvelut ovat moninaisia

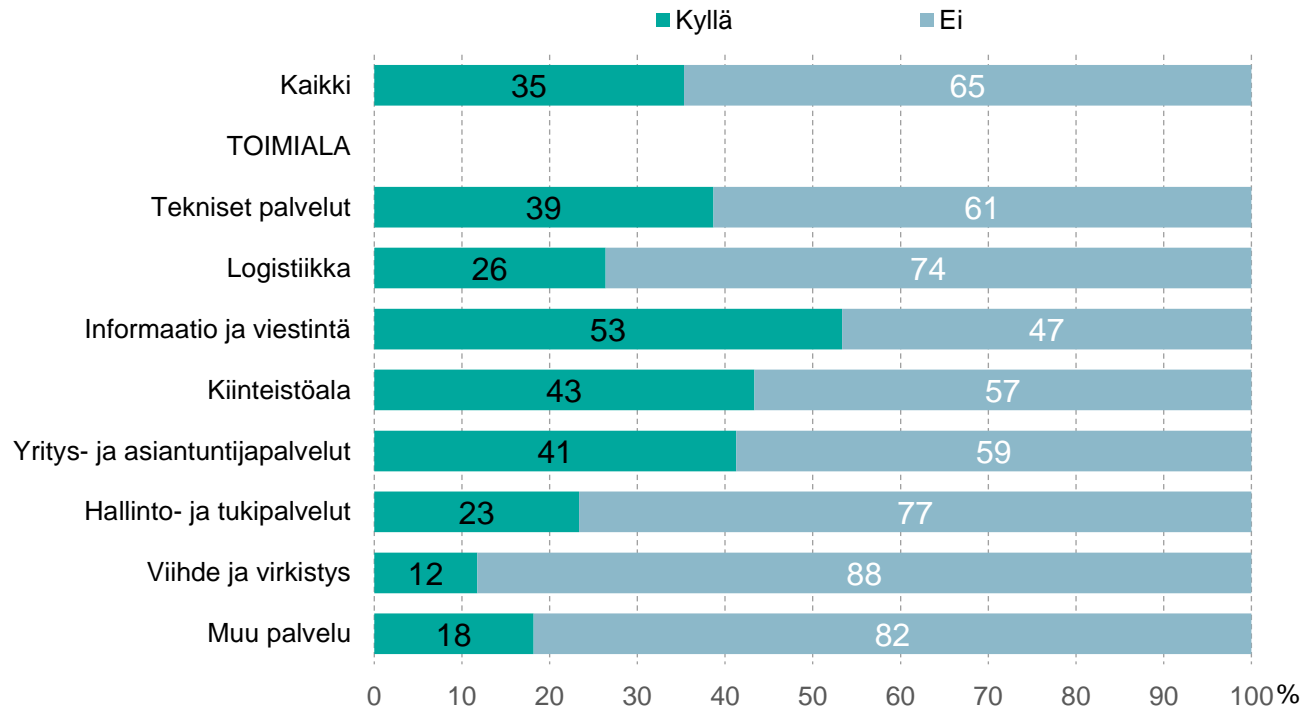
Lisää esimerkkejä päästövähennyspalveluista:

- ”Digitaalisiin ja tietojärjestelmiin liittyvät palvelut, jotka esim. vähentävät liikkumista”
- ”Kylmäjärjestelmien sähkönkulutuksen optimoinnista”
- ”Suunnittelu- ja engineeringtyyppisiä palveluita, ja jonkun verran kiinteistön omistajille suunnattuja energian kulutuksen hallintapalveluja”
- ”Autetaan kuluttajia ymmärtämään ostopäätöksiensä päästöt, jotta kuluttajat voivat itse muuttaa kulutustottumuksiaan ympäristöystävällisempään suuntaan”
- ”Koneitten ja laitteiden modernisointia, joissa energian säästö on yksi tavoite”
- ”Rakennusosien uudelleen käyttö. Kierrätetään terästä uudelleen käyttöön (myös betonia ja puuta)”

Päästövähennyspalveluita tarjotaan kaikilla palveluiden päätoimialoilla

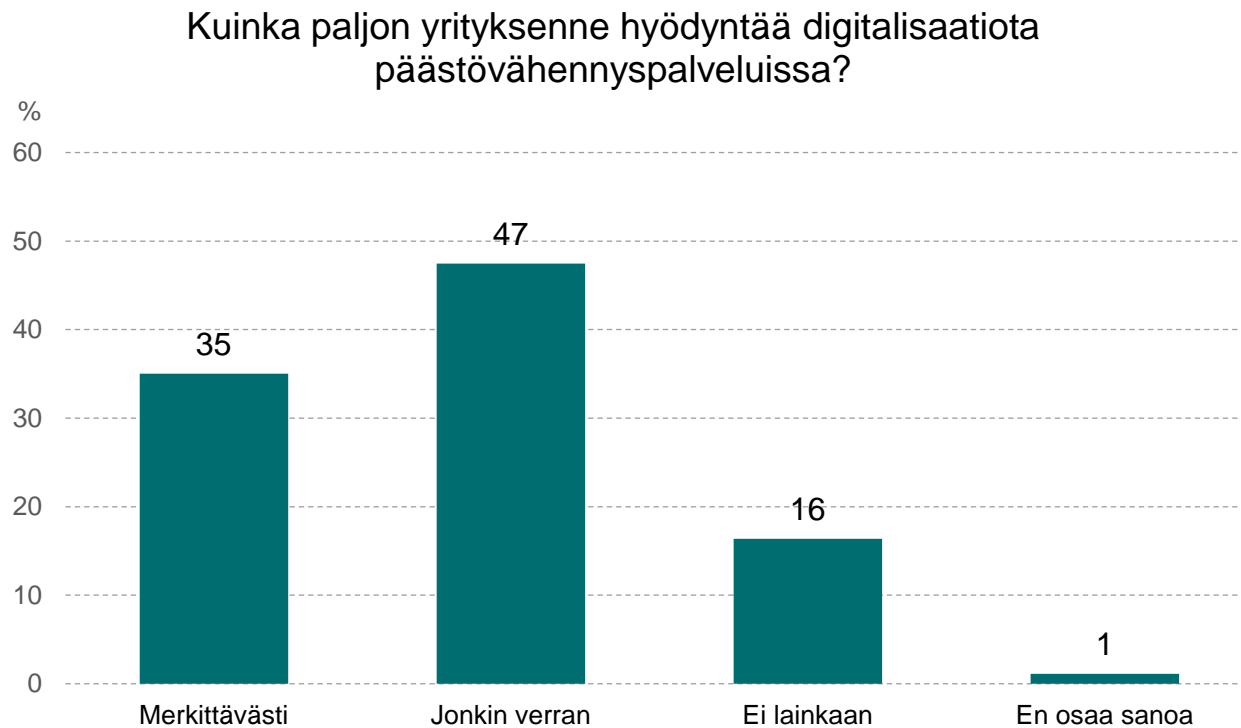
Tuottaako yrityksenne asiakkaiden kasvihuonekaasupäästöjä vähentäviä palveluita?

Kaikki vastaajat, n=501

- Kaikilla toimialoilla tarjotaan päästövähennyspalveluita, mutta yleisyys vaihtelee suuresti alasta toiseen
- Päästövähennyspalvelut ovat sitä yleisempiä, mitä suuremmasta yrityksestä on kyse; niitä tarjoaa
  - 25 % 5–9 henkilön yrityksistä
  - 69 % suuryrityksistä

Useimmat päästövähennyspalvelut hyödyntävät digitalisaatiota

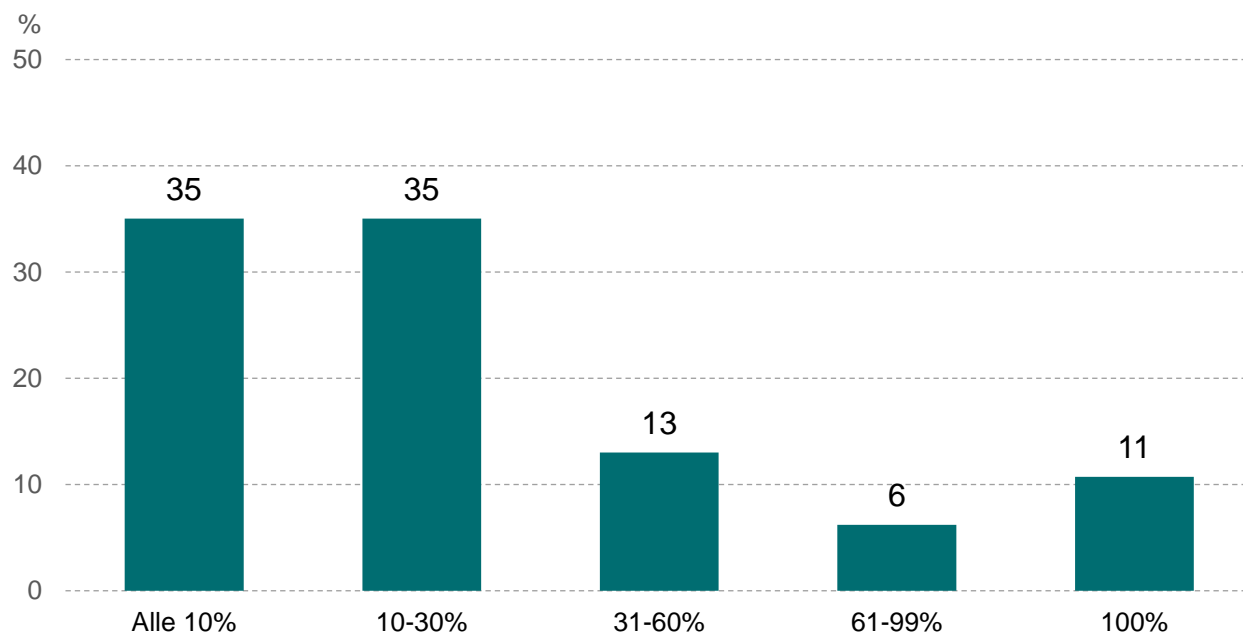

Vastaajat, yritys tuottaa asiakkaiden kasvihuonepäästöjä vähentäviä palveluja n=177

- Päästövähennyspalveluista valtaosa hyödyntää digitalisaatiota:
  - Suurilla yrityksillä 90 %
  - 5–9 henkilön yrityksillä 70 %
- Toimialoista kärjessä on informaatio ja viestintä:
  - 84 % hyödyntää merkittävästi
  - 97 % hyödyntää ainakin jonkin verran
- Muiden alojen päästövähennyspalveluista digitalisaatiota hyödyntää
  - 15–36 % merkittävästi
  - 61–89 % ainakin jonkin verran

Päästövähennyspalvelut tuovat lähes kolmanneksen niitä tarjoavien yritysten liikevaihdosta

Kuinka suuren osuuden päästövähennyspalvelut muodostavat yrityksenne liikevaihdosta? (%)

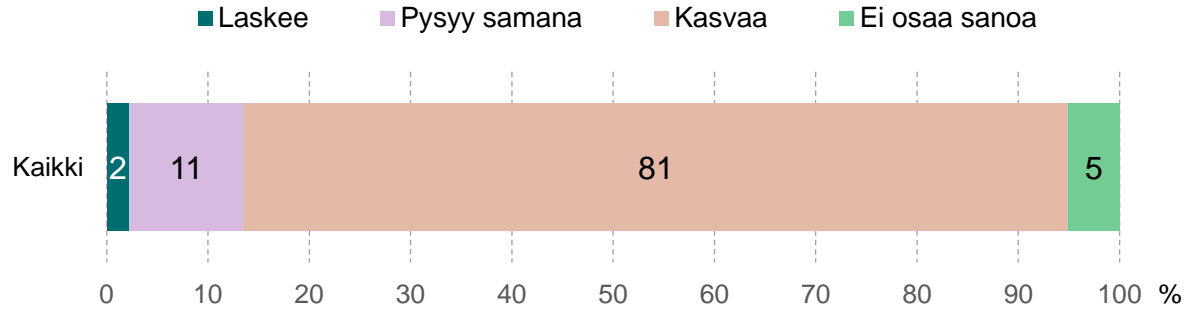
Vastaajat, yritys tuottaa asiakkaiden kasvihuonepäästöjä vähentäviä palveluja n=177

- Keskimäärin 30 % päästövähennyspalveluja tarjoavien yritysten liikevaihdosta syntyy näistä palveluista
- 11 % päästövähennyspalveluja tarjoavista yrityksistä ei tarjoa muita palveluita
- Yrityskoolla ei ole juuri merkitystä tuloksiin
- Toimialakohtainen vaihtelu on suurta:
  - Viihde ja virkistys 3 %
  - ...
  - Informaatio ja viestintä 41 %
  - Liikenne ja logistiikka 43 %

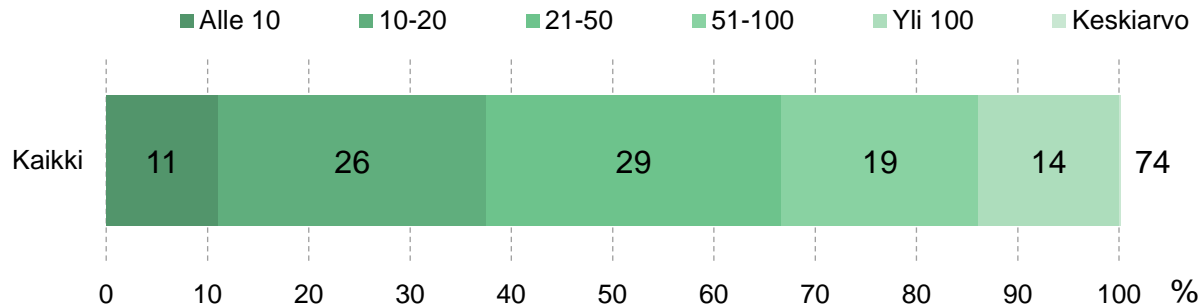
Odotuksissa suuri kasvu päästövähennyspalveluiden liikevaihdolle

Kuinka paljon uskotte päästövähennyspalvelujen liikevaihdon kasvavan tai laskevan seuraavan 5 v. aikana yrityksessänne? (%)

Vastaajat, yritys tuottaa asiakkaiden kasvihuonepäästöjä vähentäviä palveluja n=177

Kuinka paljon uskotte päästövähennyspalvelujen liikevaihdon kasvavan seuraavan 5 v. aikana yrityksessänne? (%)

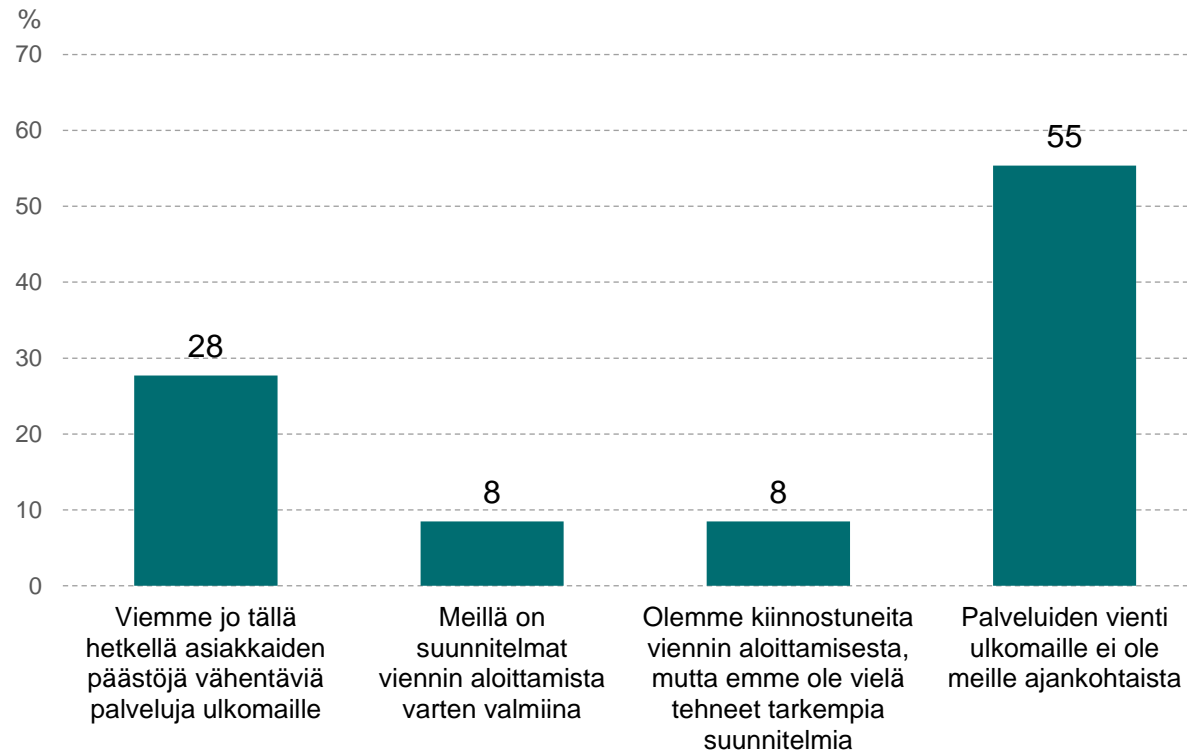
Vastaajat, yritys tuottaa asiakkaiden kasvihuonepäästöjä vähentäviä palveluja, liikevaihdon uskotaan kasvavan n=144

Palvelujen liikevaihdon uskotaan kasvavan

- Valtaosa päästövähennyspalveluita tarjoavista yrityksistä odottaa kasvua niiden liikevaihdolle
- Kasvuodotukset ovat kovat: kolmannes vastaajista odottaa yli 50 % kasvua seuraavan 5 vuoden aikana
- Informaatio- ja viestintäalan vastaajista joka neljäs uskoo liikevaihdon yli kaksinkertaistuvan

Erityisesti suuret yritykset vievät päästövähennyspalveluja ulkomaille, keskisuurilla yrityksillä kiinnostusta viennin aloittamiseen

Kuinka ajankohtaista päästövähennyspalvelujen vienti ulkomaille on yrityksellenne?

- 28 % kaikista päästövähennyspalveluita tarjoavista yrityksistä vie niitä ulkomaille
- Vienti on yleisempää suuryrityksille (45 %) kuin pienille yrityksille (17–26 %)
- 16 % näitä palveluja tarjoavista yrityksistä on valmistellut suunnitelmat tai on kiinnostunut viennin aloittamisesta; keskisuurilla yrityksillä lukema on suurin, 25 %
- Vienti on erityisen yleistä informaatio- ja viestintäalalla (47 %) sekä yritys- ja asiantuntijapalveluissa (47 %)

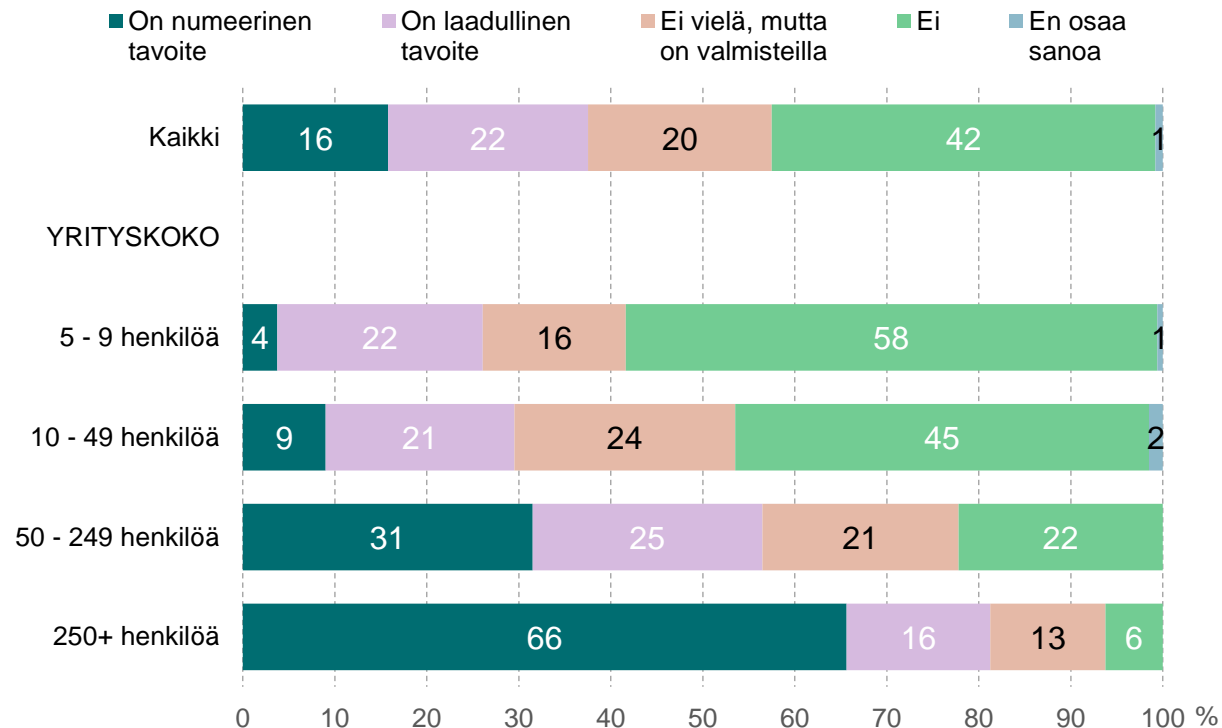
Vastaajat, yritys tuottaa asiakkaiden kasvihuonepäästöjä vähentäviä palveluja n=177

Yritysten ilmasto- ja luontotyö sekä tavoitteet

Ilmastotavoite löytyy useimmilta suurilta yrityksiltä, pieniltä yrityksiltä reilulta neljäsosalta

Onko yrityksellänne tavoite kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi?

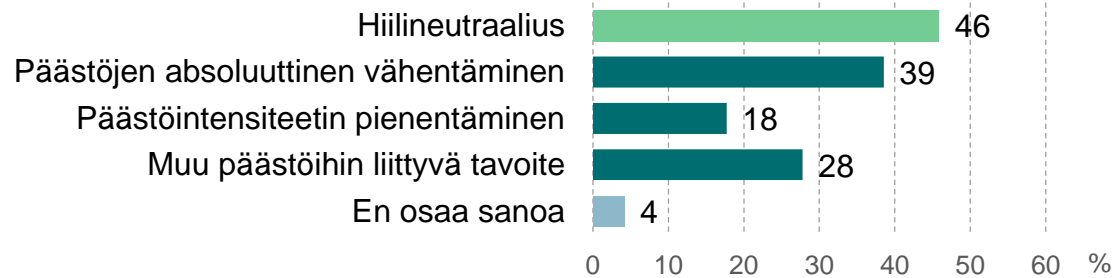

Kaikki vastaajat, n=501

- 58 % vastaajista on asettanut tai valmistelemaan ilmastotavoitetta
- Mitä suurempi yritys, sen yleisempiä ilmastotavoitteet ovat
- Numeerisen tai laadullisen ilmastotavoitteen on asettanut
  - 80 % suuryrityksistä
  - 26–30 % pienistä yrityksistä

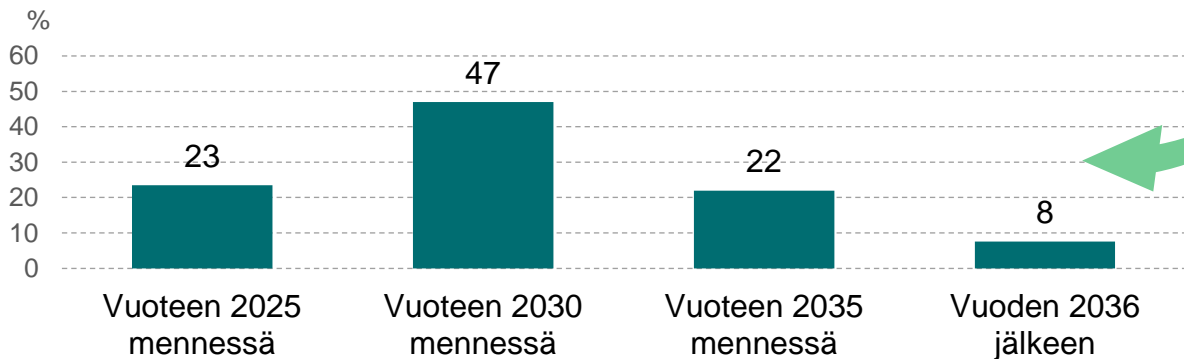
Ilmastotavoitteista tyypillisin on hiilineutraalius, tavoitevuosi on useimmiten 2035 tai aiemmin

Mikä on kasvihuonekaasupäästöjä koskevan tavoitteen tyyppi?

Vastaajat, yrityksellä on numeerinen / laadullinen tavoite tai on valmisteilla n=288

Mikä on hiilineutraaliuden tavoitevuosi?

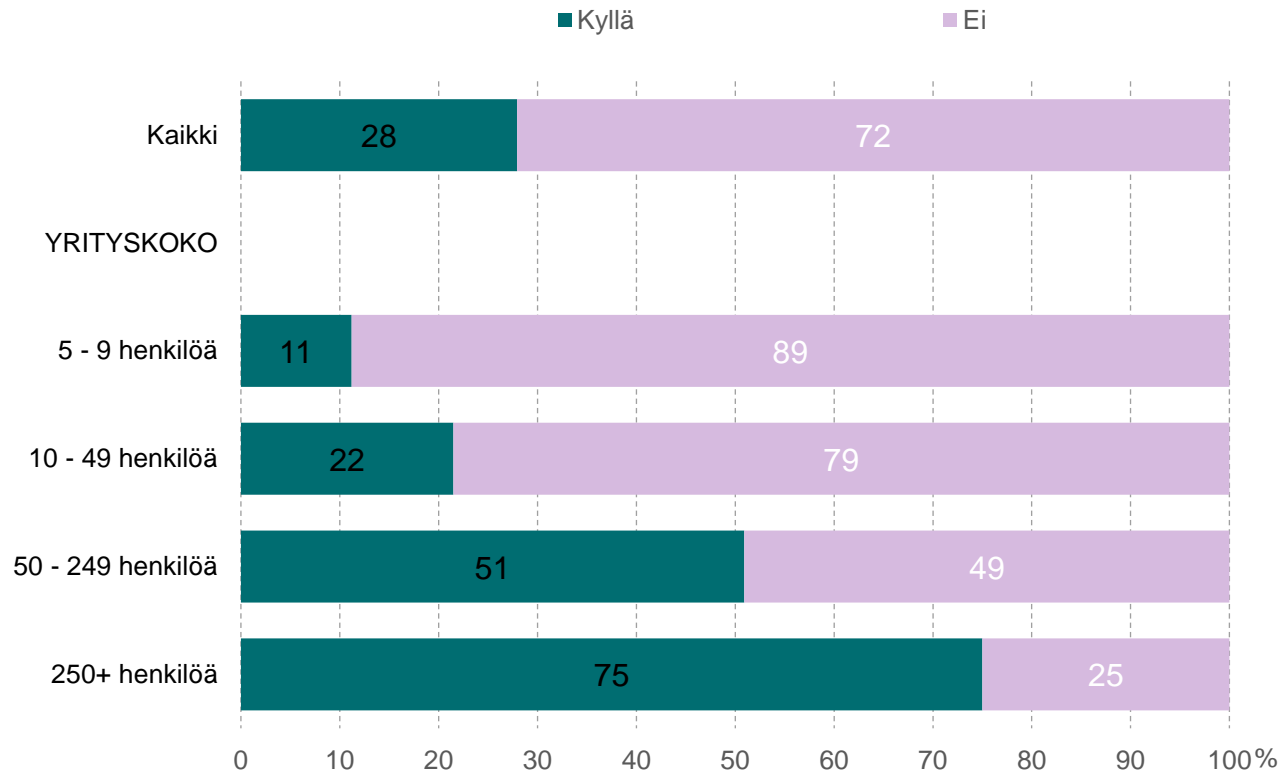
Vastaajat, yrityksellä on hiilineutraaliustavoite n=132

- Hiilineutraaliutta tavoittelee
  - Joka neljäs vastaaja (27 %)
  - Lähes joka toinen ilmastotavoitteen asettanut palveluyritys (46 %)
- Hiilineutraaliustavoitteiden tavoitevuodet ovat kunnianhimoisia:
  - 70 %:lla tavoitteena 2030 tai aiemmin
  - 92 %:lla 2035 tai aiemmin

Yrityksellä on hiilineutraaliustavoite

Ilmastovaikutukset on kartoitettu useimmissa suurissa yrityksissä, pienillä harvinaisempaa

Oletteko kartoittaneet yrityksenne ilmastovaikutukset?

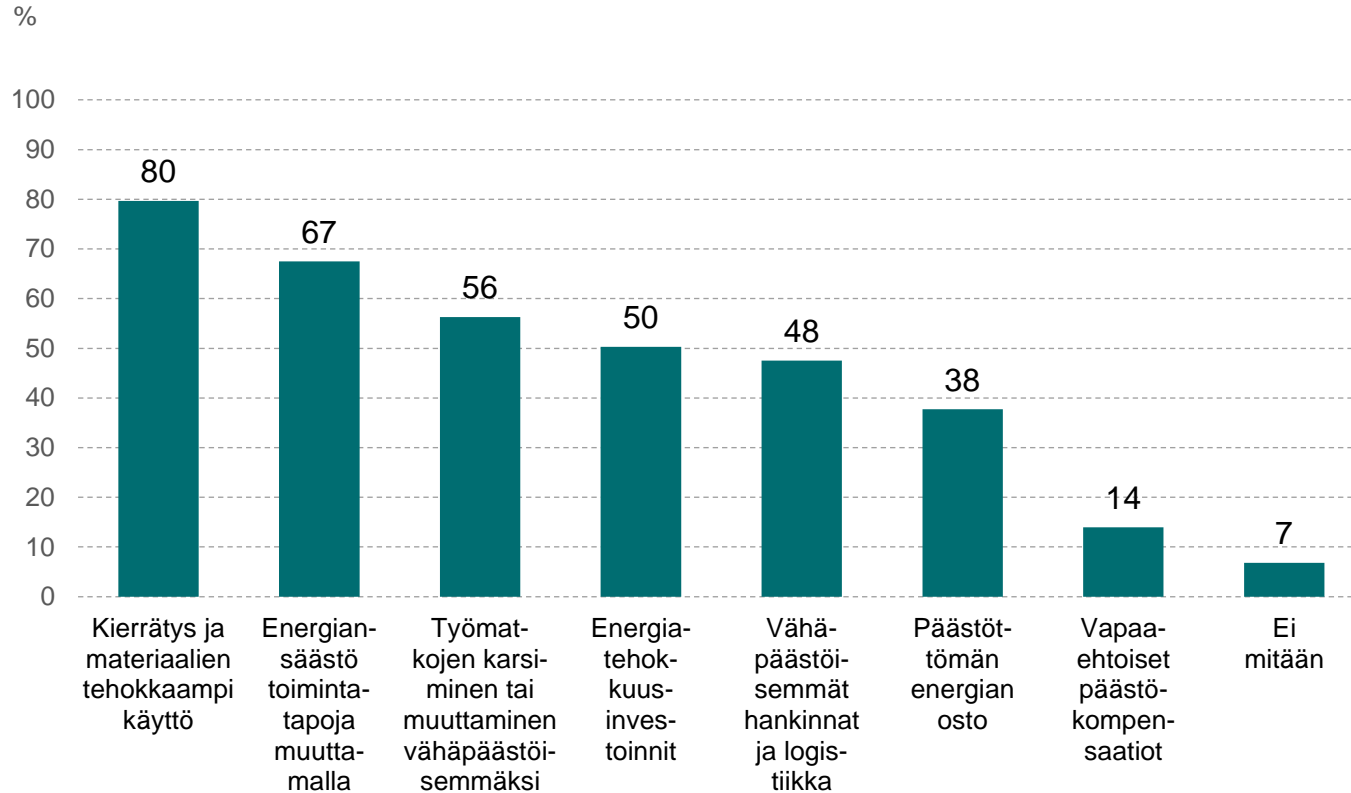

Kaikki vastaajat, n=501

- Kaikista vastaajista ilmastovaikutuksensa on kartoittanut 28 %
- Valtaosa palveluyrityksistä on pieniä, ja näissä ilmastovaikutusten kartoitus on melko harvinaista
- Toimialoista teknisten palvelujen yrityksistä vaikutukset on kartoittanut vasta 12 %, muilla aloilla lukema on 27–37 %
- Ilmastovaikutusten kartoittaminen tarkoittaa usein hiilijalanjäljen selvittämistä.

Yleisimmät päästövähennystoimet koskevat energian ja materiaalien kulutusta, työmatkoja sekä hankintoja ja logistiikkaa

Mitä seuraavista ilmastotoimista olette toteuttaneet?

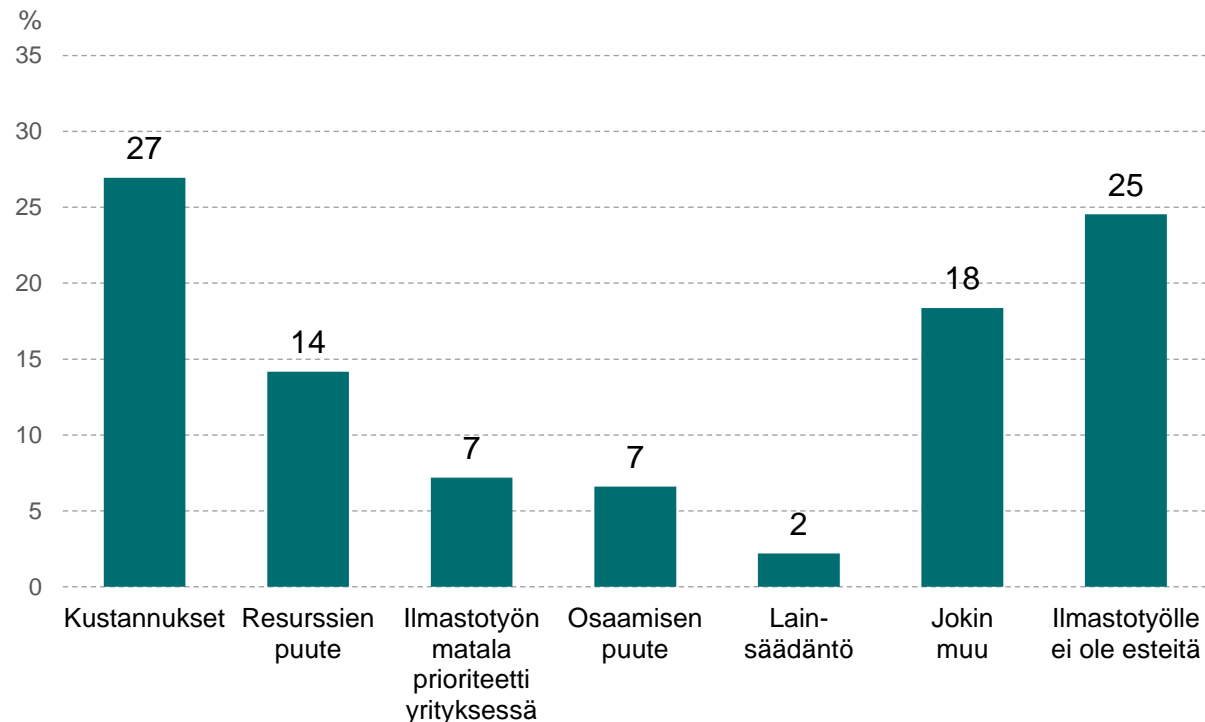

Kaikki vastaajat, n=501

- Päästövähennystoimet ovat sitä yleisempiä, mitä suurempi yritys on kyseessä. Esimerkiksi energiansäästöä toimintatapoja muuttamalla on tavoitellut
  - 57 % 5–9 henkilön yrityksistä
  - 94 % suuryrityksistä
- Valmiiden vastausvaihtoehtojen lisäksi vastaajat mainitsivat muina päästövähennystoimina erityisesti
  - Investoinnit uusiutuvaan energiaan
  - Siirtyminen sähköautoihin sekä vähäpäästöisiin ajoneuvoihin ja kalustoon

Kustannukset ja resurssien puute ovat ilmastotyön suurimpia esteitä

Mikä on suurin este yrityksenne ilmastotyölle?

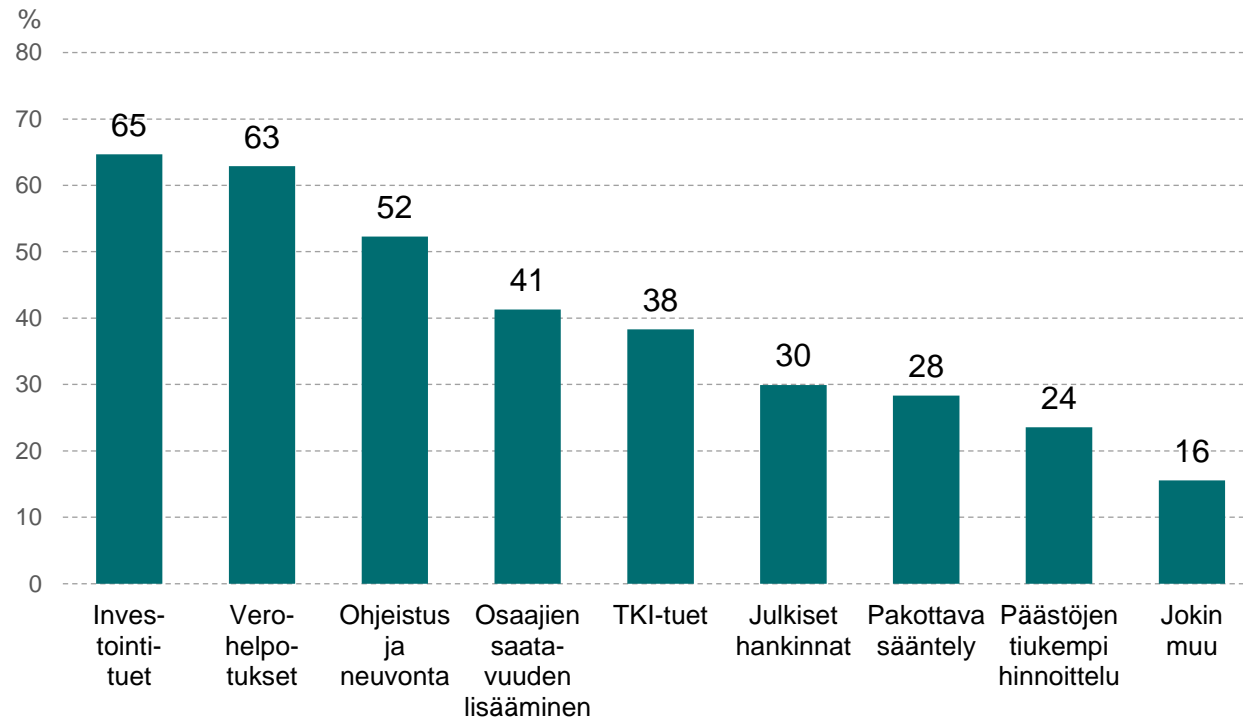
Kaikki vastaajat, n=501

- Kustannukset ja resurssien puute ovat ilmastotyön suurimmat esteet yrityskoosta riippumatta ja lähes kaikilla toimialoilla
- Pk-yrityksillä ensimmäisenä tulevat kustannukset, suuryrityksillä puolestaan resurssien puute
- Liikenteessä ja logistiikassa kustannukset ovat erityisen suuri ongelma:
  - Peräti 58 % alan vastaajista nimesi kustannukset suurimmaksi esteeksi
  - Muilla aloilla näin teki 12–29 % vastaajista

Valtio voi edistää yritysten ilmastotyötä taloudellisin kannustein, neuvonnalla ja varmistamalla osaajien saatavuuden

Mitkä ovat parhaat keinot, jolla valtio voisi edistää yrityksenne ilmastotyötä?

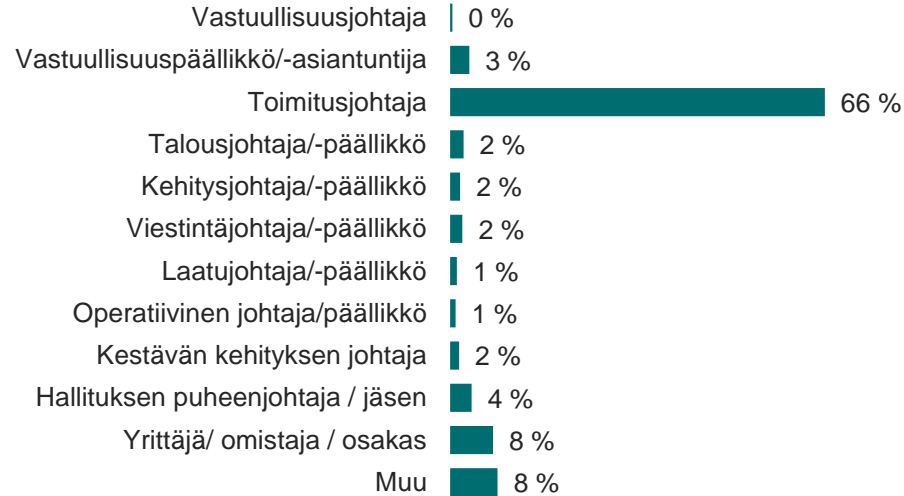

Kaikki vastaajat, n=501

- Investointituet ja verohelpotukset nähtiin parhaina keinoina
  - Pk-yrityksissä (jotka myös näkivät kustannukset ilmastotyön suurimpana esteenä)
  - Suuryrityksissä, joskin tärkeys hieman pienempi kuin pk-yrityksillä
- Pakottava sääntely ja päästöjen tiukempi hinnoittelu jakoivat mielipiteitä – niitä kannatti
  - Pk-yrityksistä 16—26 %
  - Suuryrityksistä 53—56 %
- Muista keinoista pk-yritykset toivoivat erityisesti ohjeistusta ja neuvontaa, suuryritykset osaajien saatavuuden lisäämistä

Kyselyn vastaajien taustatiedot

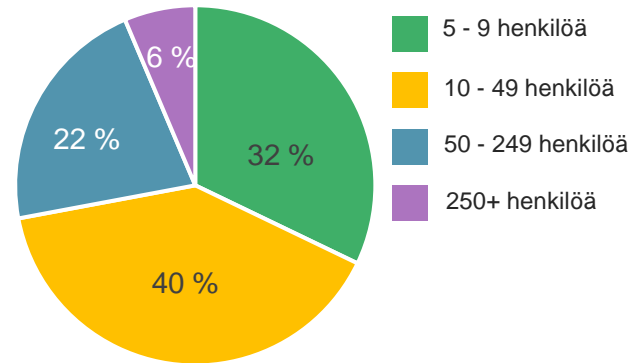
ASEMA / TITTELI

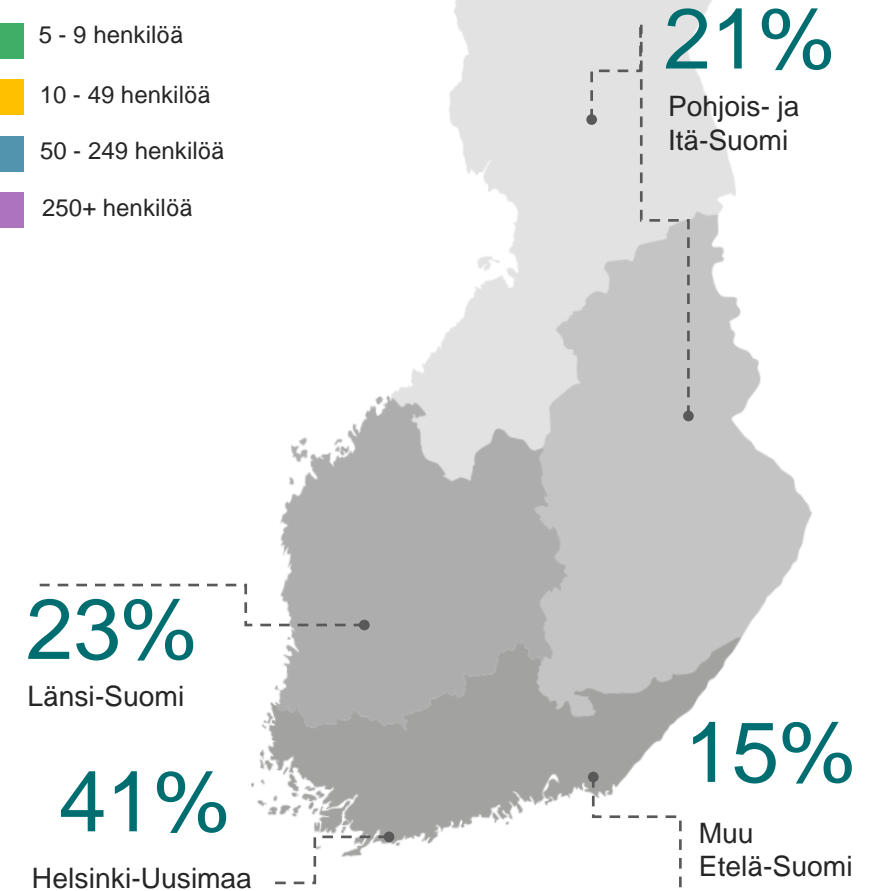
TOIMIALA

YRITYKSEN HENKILÖLUOKKA

SUURALUEET

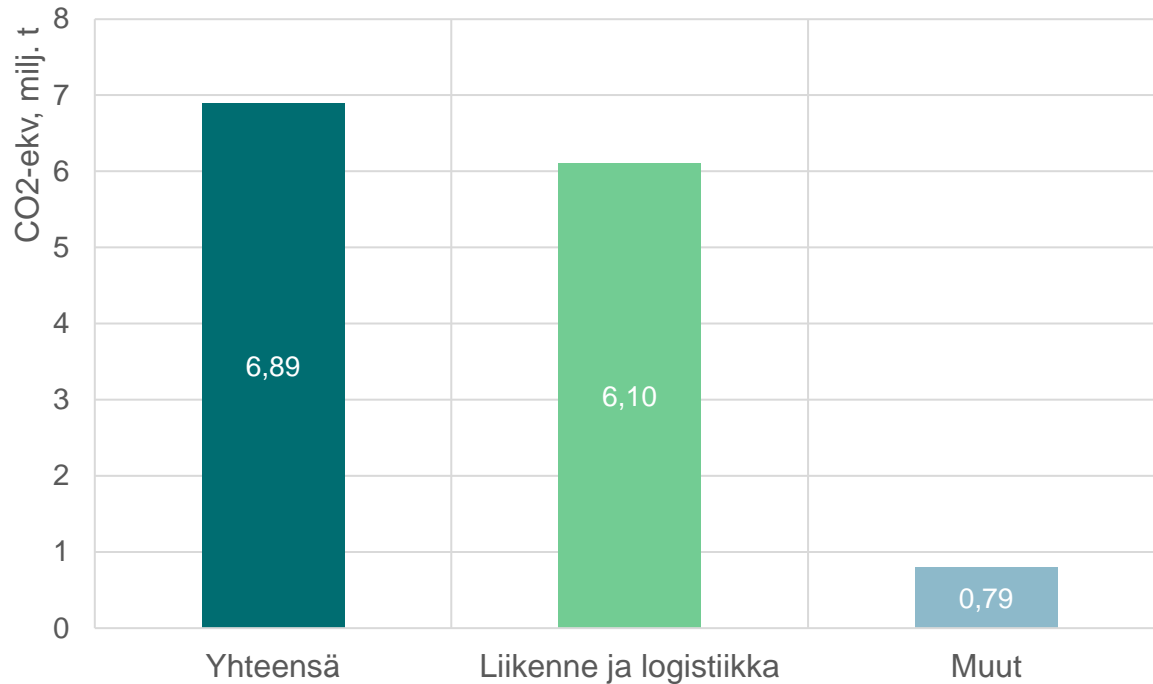

Palvelualojen päästökehitys

Liikenne ja logistiikka tuottavat lähes 90 % palvelualojen päästöistä

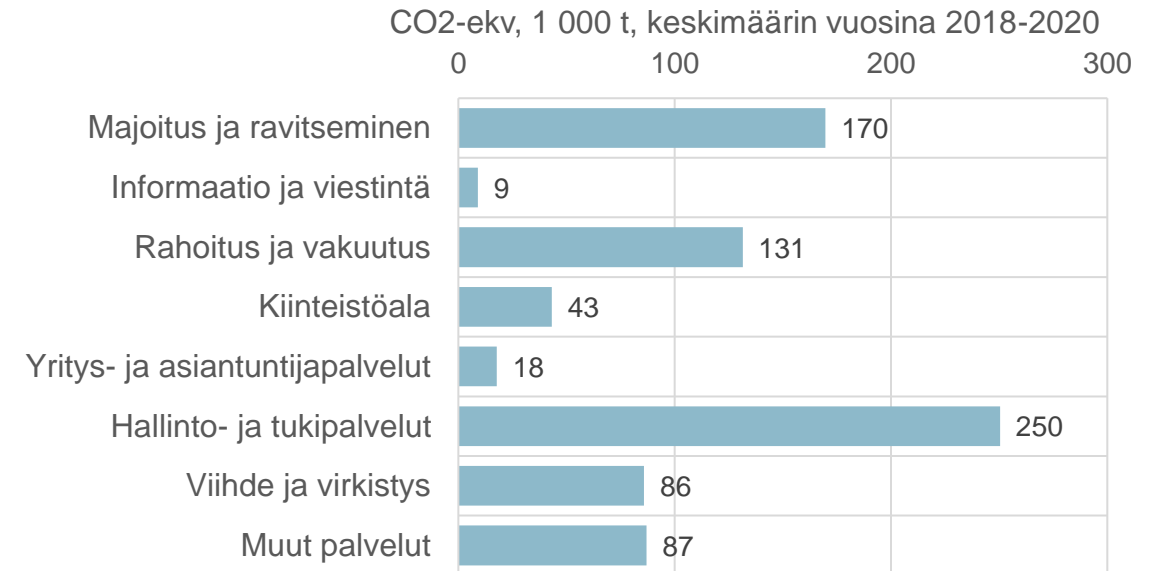
Palvelualojen päästöt, keskimäärin 2018-2020

Lähde: Tilastokeskus, Etlan päästöennuste, Suhdanne Syksy 2022, Palta

Palvelut pl. kauppa (TOL: H-N,R-T)

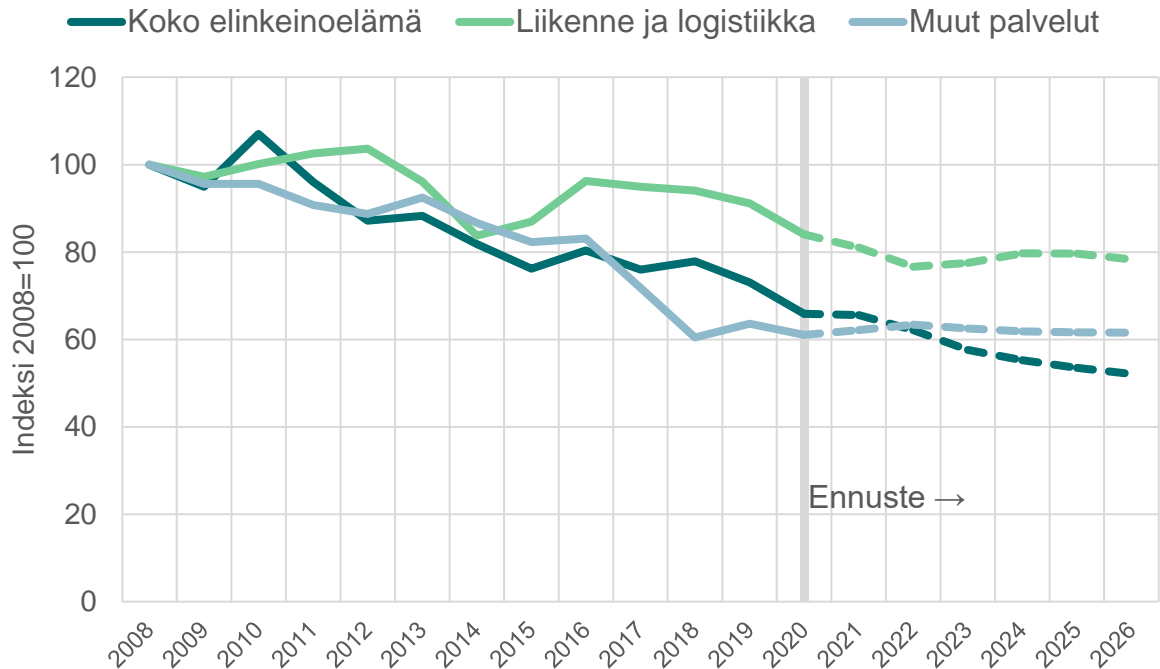
Palvelualojen päästöt
Toimialoittain pl. liikenne ja logistiikka

Lähde: Tilastokeskus, Etlan päästöennuste, Suhdanne Syksy 2022, Palta

Liikenteen ja logistiikan päästöt ovat laskeneet koko elinkeinoelämää hitaammin, muiden palvelujen päästöt puolestaan nopeammin

Kasvihuonekaasupäästöjen kehitys

Lähde: Tilastokeskus, Etlan päästöennuste, Suhdanne Syksy 2022, Palta

Koko elinkeinoelämä kuvaa "yksityistä sektoria" eikä sisällä pääosin julkiseen sektoriin kuuluvia toimialoja O,P ja Q (julkinen hallinto, koulutus ja sote-palvelut).

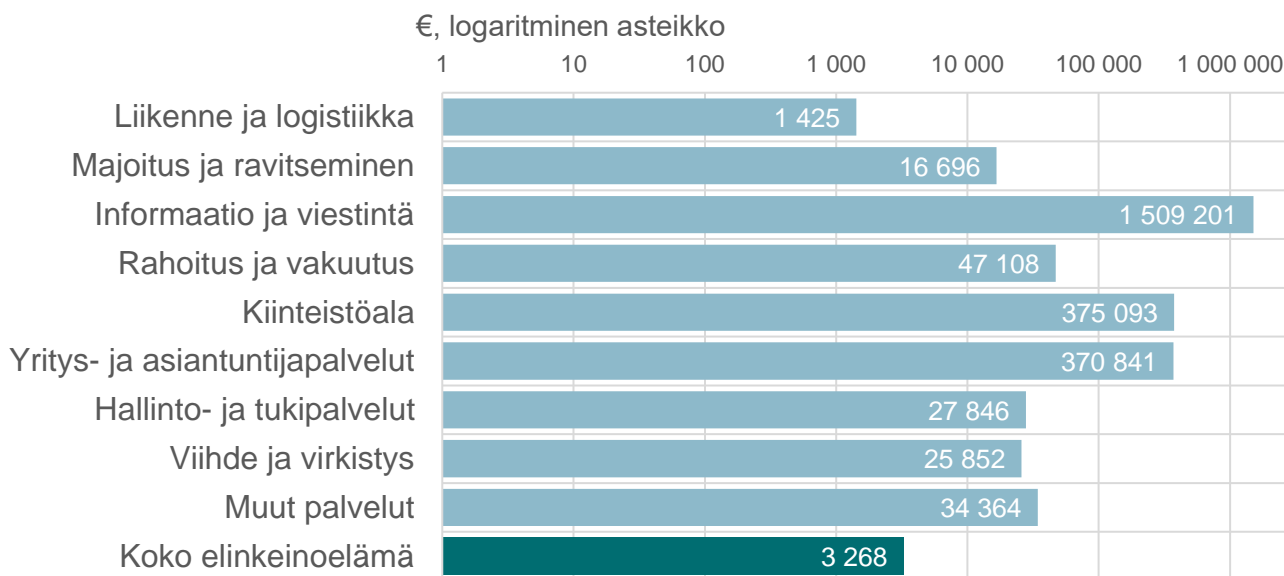
Palvelut pl. kauppa (TOL: H-N,R-T)

- Palvelualojen yhteenlasketut ilmastopäästöt olivat 6,5 miljoonaa tonnia vuonna 2020, mikä oli 20 % vähemmän kuin vuonna 2008
- Liikenteen ja logistiikan toimialan päästöt ovat vähentyneet yhteensä 16 %
- Suomen tavoite on puolittaa liikenteen päästöt vuoteen 2030 mennessä vuoden 2005 tasosta; Alan yhteisessä [tiekartassa](#) on osoitettu keinot tavoitteen saavuttamiseksi
- Tässä esitetyt liikenteen ja logistiikan toimialan päästöt eivät ole yhteismitallisia tai vertailukelpoisia mainitun tiekartan kanssa
- Muiden palveluiden yhteenlasketut päästöt ovat vähentyneet 39 %

Useimmat palvelualat tuottavat yhdellä päästötonnilla lisäarvoa monin verroin enemmän kuin elinkeinoelämä keskimäärin

Tuotettu lisäarvo suhteessa päästöihin

Arvonlisä kiintein hinnoin / Kasvihuonekaasupäästöt, tonnia CO2-ekv.

Lähde: Tilastokeskus, Etlan päästöennuste, Suhdanne Syksy 2022, Palta Keskiarvo 2015-2020

Koko elinkeinoelämä kuvaa "yksityistä sektoria" eikä sisällä pääosin julkiseen sektoriin kuuluvia toimialoja O,P ja Q (julkinen hallinto, koulutus ja sote-palvelut).

- Elinkeinoelämä tuottaa keskimäärin vajaan 3 300 euron arvonlisän päästötonnia kohden (vuoden 2015 hinnoin)
- Palveluissa pl. liikenne ja logistiikka yhtä päästötonnia kohti tuotetaan keskimäärin 74 000 euron arvonlisä, eli 22-kertaisesti koko elinkeinoelämään nähden
- Erot alojen välillä ovat suuria
- Selvästi eniten arvonlisää suhteessa päästöihin tuotetaan informaatio- ja viestintäpalveluissa: yhdellä päästötonnilla yli 1,5 miljoonaa euroa

Lisätiedot

Mikko Paloneva, elinkeinopolitiikan asiantuntija, ilmasto- ja energiapolitiikka

+358 45 102 0160, mikko.paloneva@palta.fi

Twitter: [@MPaloneva](https://twitter.com/MPaloneva)